

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Radomska-Stęplewska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S A z siedzibą we W.

przeciwko Towarzystwo (...) S A z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 12 września 2022 r.

sygn. akt V C 472/20

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Małgorzata Radomska - Stęplewska

Sygn. akt II Ca 2011/22

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą we W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pozwem z dnia 30 listopada 2018 r. (data wpływu do sądu) wniósł do Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W., na rzecz powoda kwoty 307,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 25 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 5.343,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 12 maja 2018 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że 23 grudnia 2017 r. doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki M. o nr rej. (...). Sprawca szkody objęty był ochroną ubezpieczeniową pozwanego, stąd właściciel pojazdu dokonał zgłoszenia szkody bezpośrednio u pozwanego. W wyniku postępowania likwidacyjnego pozwany uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił odszkodowanie w kwocie 11.636,18 zł. W wyniku umowy cesji powód nabył wierzytelność przysługującą zbywcy wobec pozwanego w związku z przedmiotową szkodą komunikacyjną. Powód ocenił, że odszkodowanie zostało zaniżone. Wobec zaniżenia wysokości szkody powód, celem wyliczenia prawidłowej wysokości kosztów naprawy zmuszony był zlecić wykonanie prywatnej kalkulacji zewnętrznemu podmiotowi, w związku z czym poniósł koszt w wysokości 307,50 zł. Powód wezwał pozwanego do

dopłaty do odszkodowania do rzeczywistej wartości szkody wraz z kosztami opinii rzeczoznawcy, jednak wezwanie okazało się bezskuteczne. Odsetek od kosztów opinii i kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu powód domaga się od dnia następnego po upływie 30-dniowego okresu na likwidację szkody.

W dniu 17 maja 2019 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Poznań-Stare Miasto w Poznaniu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, orzekając zgodnie z roszczeniem zawartym w pozwie.

W ustawowym terminie pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył sprzeciw od nakazu zapłaty. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany przyznał, że wypłacił odszkodowanie za uszkodzenia pojazdu w kwocie 11.636,18 zł. W ocenie pozwanego przyznane odszkodowanie w pełni rekompensuje szkodę jaka powstała w majątku poszkodowanego z tytułu naprawy uszkodzonego pojazdu. Pozwany podniósł, że umowa cesji przedłożona przez powoda nie wskazuje na cel gospodarczy i cenę sprzedaży, zatem jest umową nieważną. Odnosząc się do żądania dopłaty do odszkodowania za uszkodzenia pojazdu pozwany zwrócił uwagę, że koszty naprawy wynikające z kalkulacji przedłożonej przez powoda nie uwzględniają rabatów oferowanych przez pozwanego – o rabatach poszkodowany był informowany w pierwszym kosztorysie. Rabat wynosił 10% na części zamienne i 40% na materiał lakierniczy. Do kontaktu podano numer telefon i adres e-mail. Pozwany wskazał także, że z uwagi na wiek pojazdu i jego wcześniejsze uszkodzenia możliwym było zastosowanie części zamiennych jakości Q. Natomiast kosztów prywatnej ekspertyzy nie można uznać za celowe i ekonomicznie uzasadnione z uwagi na profesjonalny charakter działalności powoda, który zajmuje się dochodzeniem wierzytelności od ubezpieczycieli na podstawie umów cesji. Stanowią one zatem zwykły koszt prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej.

Postanowieniem z 16 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

W piśmie procesowym z 7 września 2020 r. powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Wskazał, że przedłożył szereg dokumentów potwierdzających legitymację czynną do występowania w procesie. Poza tym wniesienie przez cesjonariusza pozwu o zasądzenie wierzytelności objętej cesją samo w sobie potwierdza istnienie jego oświadczenia woli o zgodzie na przelew. Co jednak najistotniejsze, umowa cesji wierzytelności, nawet jeśli nie zawiera ceny, jest ważna i skuteczna. Jednocześnie podkreślił, że Kodeks cywilny nie wprowadził wymogu wskazywania w umowie przeniesienia wierzytelności zobowiązania, w wyniku którego dochodzi do przelewu, co oznacza formalnie oderwany charakter umowy. Powód ocenił również, że oferta naprawy pojazdu z rabatami nie była należycie umotywowana – pozwany nie przedstawił żadnego dokumentu, z którego wynikałaby możliwość skorzystania przez powoda z tańszych usług naprawczych, ani adresów tych placówek. W końcu wskazał, że w sytuacji, gdy pozwany zaprzecza swojemu obowiązkowi wypłaty pełnej wysokości odszkodowania, poszkodowany niejako zostaje zmuszony do poparcia swoich roszczeń opinią rzeczoznawcy.

W piśmie procesowym z 25 czerwca 2021 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, podkreślając, że w toku likwidacji szkody sporządził kosztorys naprawy z uwzględnieniem rabatu na oryginalne części zamienne oraz na materiały lakiernicze wraz z informacją, że w przypadku braku dostępności materiałów z zastosowanym rabatem, prosi o kontakt telefoniczny lub mailowy. Zdaniem pozwanego, pełne przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia może nastąpić na elementach o jakości O wraz z rabatami oraz na częściach Q.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 12 września 2022 r. w sprawie V C 472/20 Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 983,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 maja 2018 r. do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. koszty procesu stosunkowo rozdzielił, obciążając nimi powoda w 83% oraz pozwanego w 17%, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w części, tj. w punkcie 2 oddalającym powództwo co do kwoty 4.667,60 zł oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

I. naruszenie przepisu postępowania, mający wpływ na jego treść, a to przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną, bo sprzeczną z zasadami logiki, ocenę materiału dowodowego w postaci porozumień pozwanej z Warsztatami, skutkującą ustaleniem, że zasadnym jest przyjęcie kosztorysu naprawy uwzględniającego części o jakości Q wraz z rabatami na części i lakierowanie, podczas gdy przedstawione przez pozwaną porozumienia z Warsztatami nie dają gwarancji, że pozwanej faktycznie one

przysługują, co poskutkowało błędem w ustaleniach faktycznych i przyjęciem, że należnym odszkodowaniem w sprawie jest kwota w wysokości 12619,87 zł:

II. naruszenia przepisów prawa materialnego, a to:

a. przepisu art. 6 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, wyrażającą się w przyjęciu, że to na poszkodowanym ciąży obowiązek udowodnienia - w przypadku dochodzenia naprawienia szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych - że nie miał możliwości skorzystania z rabatów na części oraz materiały lakiernicze lub zakup tychże był ekonomicznie nieuzasadniony, podczas gdy to pozwana wywodzi skutki prawne z w/w okoliczności (obniżenie wysokości wypłacanego odszkodowania);

b. art. 361 § 1 i 2 k. c. poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że wartość szkody uzależniona jest od faktu przeprowadzenia naprawy, a ubezpieczyciel ma prawo ingerowania w prawo własności poszkodowanego i narzucanie mu sposobu przeprowadzenia naprawy czy nawet żądania samej naprawy; a co za tymi idzie poszkodowany ma zawsze obowiązek skorzystania z oferty rabatowej pozwanej, podczas gdy brak jest podstaw do narzucania wyboru restytucji szkody poszkodowanemu;

c. art. 361 § 2 k.c. w zw. art. 363 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że naprawa pojazdu w oparciu o części zamienne typu „Q” jest w stanie przywrócić pojazd do stanu sprzed szkody, podczas gdy zgodnie z potwierdzonym i jednolitym orzecnictwem Sądu Najwyższego odszkodowanie należy się zawsze w wysokości odpowiadającej kosztom profesjonalnej, zgodnej z wymogami producenta naprawy pojazdu uwzględniającej części sygnowane jego logo, ewentualnie pomniejszone o wykazany wzrost wartości pojazdu;

d. art. 361 § 1 i 2 k. c., poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, że koszt prywatnej opinii rzeczoznawcy, poniesiony przez powódkę, nie stanowi normalnego następstwa szkody, a co za tym idzie - nie podlega uwzględnieniu.

Wskazując na powyższe, powód wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dalszej kwoty 4.667,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12.05.2018 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 307,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25.09.2018 r. do dnia zapłaty;

- zmianę orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania pierwszej instancji, w tym w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego;

II. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy jako ponownie rozpoznający sprawę w granicach zaskarżenia, na podstawie art. 382 k.p.c. w pełni podzielił dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w aktach, poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne, uznając je za własne, jak i wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę prawną, przyjmując tym samym, że zarzucane apelacją uchybienia są nieuzasadnione.

Odnosząc się jednak w pierwszej kolejności do zarzutów dotyczących oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych, to wbrew twierdzeniom apelacji, dokonana w tym zakresie ocena jest swobodna, lecz nie dowolna, nie jest też sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Tym samym brak jest podstaw do stawiania Sądowi Rejonowemu zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c.

Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez stronę skarżącą stanu faktycznego przyjętego przez nią na podstawie własnej oceny dowodów; strona skarżąca może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami juredycznymi, że sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189). Strona musi wykazać, że ocena ta nie da się pogodzić z zasadami logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego lub też jest ocena niepełną, bo nie biorącą pod rozwagę, w ramach jej dokonywania, istotnej części materiału procesowego. Określonej tymi granicami rzeczowej polemiki z tą oceną nie może więc zastąpić przedstawienie oceny własnej przeprowadzonych w sprawie dowodów i wynikających z niej wniosków w zakresie ustaleń, które to ustalenia (uznawane przez autora zarzutu za odpowiadające rzeczywistości stanowi rzeczy) są przeciwne konstatacjom faktycznym dokonanych przez sąd. Co więcej, zarzut ten nie jest usprawiedliwiony nawet wówczas, gdy wnioski w zakresie ustaleń sformułowane przez autora tego zarzutu – oparte na dowodach zgromadzonych w postępowaniu rozpoznawczym były równie usprawiedliwione jak te, które, chociaż odmienne, sformułował sąd na potrzeby orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej. Swobodna ocena dowodów jest bowiem jednym z podstawowych atrybutów kompetencji jurysdykcyjnej sądu rozstrzygającego sprawę.

Tego rodzaju uchybień nie można się doszukać na gruncie rozpoznawanej sprawy. Powód kwestionował uznanie przez Sąd Rejonowy, że zasadnym jest przyjęcie kosztorysu naprawy uwzględniającego części o jakości Q wraz z rabatami na części i lakierowanie, podczas gdy przedstawione przez pozwaną porozumienia z warsztatami nie dają gwarancji, że faktycznie one pozwanej przysługują.

Przede wszystkim należy zauważyć, że celem odszkodowania ubezpieczeniowego jest kompensacja realnie powstałej szkody. Sąd Okręgowy wskazuje, że przy uwzględnieniu brzmienia art. 16 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze

Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poszkodowany ma obowiązek minimalizacji szkody rozumiany jako zapobieżenie, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Nie powinny zatem zostać uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione te wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci uszkodzenia pojazdu.

Podzielić należy rozważania Sądu I instancji, że w sytuacji, gdy pozwany złożył poszkodowanemu propozycję naprawy pojazdu przy użyciu rabatu na części (10%) i materiały lakiernicze (40%), oferowanych przez dostawców części współpracujących z pozwanym, należało je uwzględnić w hipotetycznych uzasadnionych kosztach naprawy pojazdu. Podkreślić należy, że pozwany przedkładając porozumienie zawarte z (...) Sp. z o. o. (k. 73-77) wykazał, że dla klientów pozwanego istnieje realna możliwość skorzystania z ww. rabatów, a procedura z tym związana nie jest skomplikowana, gdyż polega jedynie na skontaktowaniu się z pozwanym (zał. nr 3 do porozumienia - k. 76). Wbrew twierdzeniu apelującego, pozwany nie narzucał w ten sposób warsztatu naprawczego poszkodowanemu, a jedynie wskazywał na możliwość zakupu części i materiałów lakierniczych z rabatami w celu dokonania naprawy powypadkowej. W konsekwencji uznać należało, że kalkulacja kosztów naprawy z uwzględnieniem rabatów pozwanego odzwierciedlała rzeczywisty koszt naprawy uszkodzonego pojazdu. Pozwany bowiem wskazał na konkretne rabaty, jak również dał gwarancję nabycia części i materiału lakierniczego z rabatami.

Sąd Okręgowy zgodził się też ze stanowiskiem Sądu I instancji, że w przedmiotowym przypadku, zachodziła konieczność użycia części oryginalnych, pochodzących z sieci dealerskiej M. i Q - z rabatami pozwanego. Uszkodzony pojazd w dacie zdarzenia był bowiem pojazdem 12-letnim, bez gwarancji producenta i informacji o serwisowaniu w ASO. Nadto miał zarysowany tylny zderzak bez związku ze szkodą. Biegły sam wskazał, że z uwagi na wiek pojazdu i wcześniejsze uszkodzenia zasadna jest naprawa na częściach O i Q, przy czym jak wynika z opinii uzupełniającego części Q są równoważne z częściami O.

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego nieuwzględnienia kosztu sporządzenia prywatnej ekspertyzy na zlecenie powoda, podkreślić należy, że apelujący w tym zakresie nie wskazał w uzasadnieniu apelacji żadnej argumentacji. Nie odniósł się w żaden sposób do umotywowanego stanowiska Sądu Rejonowego, które Sąd Okręgowy w pełni podzielił.

Mając powyższego na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. art. 391 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).

Małgorzata Radomska-Stęplewska